

विमनस्, -विमनस्क *a.* 1 Sad, disconsolate, depressed in mind or spirits, sorry, discomposed; शिबिस्तथैवा-विमना महित्वा कपालमभ्युद्धार्य भोक्तुमैच्छत् Mb. 3. 198. 22; देव्यास्ततो विमनसः परिसान्त्वनाय धर्मासनाद्विशति वासगृहं नरेन्द्रः U. 1. 7. -2 Absent-minded. -3 Perplexed, bewildered. -4 Displeased. -5 Changed in mind or feeling.

विमनीकृत *a.* 1 Displeased. -2 Changed in mind or feeling. -3 Sad, discomposed.

विमन्यु *a.* 1 Free from anger. -2 Free from grief.

विमयः Exchange, barter.

विमर्शः 1 Thought, deliberation. -2 (In dramas) A change in the successful progress of a dramatic plot, a change in the prosperous course of a love-story caused by some unforeseen reverse or accident, one of the five *Sandhis* in a drama; it is thus defined in S. D.; यत्र मुख्यफलेपाय उद्धिन्नो गर्भतोऽधिकः। शापाद्यः सान्तरायश्च स विमर्श इति स्मृतः ॥ 336; कुर्वन् बुद्ध्या विमर्शं प्रसूतमपि पुनः संहर्त्तुं कार्यजातं कर्ता वा नाटकानामिममनुभवति क्लेशमस्माद्विधो वा Mu. 4. 3.

विमर्षः 1 Impatience, nonforbearance. -2 Dissatisfaction, displeasure.

विम (शि) पिन् *a.* 1 Impatient, intolerant. -2 Averse, disliking.

विमल *a.* 1 Pure, stainless, spotless, clean (fig also). -2 Clear, limpid, pellucid, transparent (as water); विमलं जलम्. -3 White, bright. -लः 1 An *Arhat*. -2 A magical formula recited over weapons. -3 A lunar year. -लम् 1 Silver-gilt. -2 Talc. -Comp. -अक्ष *a.* Having ten hair-curlings (आवर्त) (as a horse); तस्य सर्वगुणोपेता विमलाक्षा हयोत्तमाः Mb. 3. 161. 24. -अद्रिः the mountain Girnār in Gujarāt (famous for its inscriptions). -दानम् an offering to a deity. -मणिः a crystal.

विमांसः, -सम् Unclean meat (as of dogs).

विमातृ *f.* A step-mother. -Comp. -जः a step-mother's son; (Kull. on Ms. 9. 118).

विमात्रा *a.* Equal in measure.

विमार्गः 1 A bad road. -2 A wrong road, evil conduct or course, immorality. -3 A broom. -Comp. -गा an unchaste woman; विमार्गगायाश्च रुचिः स्वकान्ते Bv. 1. 125. -गामिन्, -प्रस्थित *a.* following evil courses; नियम-यसि विमार्गप्रस्थितानात्तदण्डः Ś. 5. 8. -दृष्टि *a.* looking in a wrong direction; Suśr.

विमार्गणम् Searching, looking out for, seeking for.

विमिश्र, विमिश्रित *a.* Mixed, blended, mingled (with instr. or in comp.); पुंभिविमिश्रा नायैश्च Mb.; दम्पत्योरिह को न को न तमसि व्रीडाविमिश्रो रसः Git. 5.

विमुख *a.* (-खी *f.*) 1 With the face averted or turned away from. -2 Averse, disinclined, opposed; न क्षुद्रोऽपि प्रथमसुकृतापेक्षया संश्रयाय प्राप्ते मित्रे भवति विमुखः किं पुनर्यस्तयोच्चैः Me. 17, 27; पुरन्धीणां प्रज्ञा पुरुषगुणविज्ञानविमुखी Mu. 2. 7; (रघूणां) मनः परब्रह्मविमुखप्रवृत्ति R. 16. 8; 19. 47. -3 Adverse; अत्यन्तविमुखे दैवे व्यर्थे यत्ने च पौरुषे H. 1. 111. -4 Without, devoid of (in comp.); करुणाविमुखेन मृत्युना हरता त्वां बद् किं न मे हृतम् R. 8. 67.

विमुच 6 P. 1 To free, liberate. -2 To loosen, unbind, unfasten, untie; ततो विमुक्त्वा सशरं शरासनम् Rām. 6. 111. 124; आसीद्विद्वत्तदना च विमोचयन्ती (बल्कलम्) Ś. 2. 13. -3 To give up, lay aside, abandon, quit; विमुच्य रोषं रिपुनिग्रहात्तः Rām. 6. 111. 124; विमुच्य वासांसि गुरुणि सांप्रतम् Rām. 1. 7. -4 To let go, let loose; Bk. 7. 50. -5 To except, set aside, set apart; ननु मां कामबधे विमुच्यता Ku. 4. 31. -6 To shed, pour down (tears); चिरमशूणि विमुच्य राघवः R. 8. 25. -7 To throw, cast. -8 To take off (clothes), undress oneself. -9 To stop, cease. -10 To take, assume; समाविशति संसृष्टस्तदा मूर्तिं विमुच्यति Ms. 1. 56. -11 To utter (a sound). -12 To lay (eggs). -Pass. 1 To be deprived of, be freed from. -2 To drop, be expelled (as a foetus).

विमुक्त *p. p.* 1 Set free, released, liberated. -2 Abandoned, given up, quitted, left, let loose; वाजिनः स्यन्दने भानोर्विमुक्तप्रवहा इव Bk. 7. 50. -3 Freed from. -4 Hurling, discharged; विमुक्तः सर्वपापेभ्यो विष्णुलोकं स गच्छति. -5 Given vent to. -6 =युक्त; कुसुमरसविमुक्तं ब्रह्मागुणितैव Rām. 7. 59. 23 (com.). -7 Launched (as a ship). -8 Dispassionate. -Comp. -कण्ठ *a.* raising a loud cry, weeping bitterly. -मौनम् *ind.* breaking silence. -शाप *a.* released from the consequences of a curse.

विमुक्तिः *f.* 1 Release, liberation. -2 Separation. -3 Absolution, final liberation.

विमुद्र *a.* 1 Unsealed. -2 Opened, budded, blown (as a flower &c).

विमुद् 4 P. 1 To be confused, bewildered, or perplexed, be embarrassed; एषा ब्राह्मी स्थितिः पार्थ नैनां प्राप्य विमुहति Bg. 2. 72; 3. 6, 27. -2 To be foolish or infatuated. -Oaus. 1 To infatuate, bewilder. -2 To allure, tempt, seduce.

विमुग्ध *a.* Confused, confounded, bewildered.

विमुह *p. p.* 1 Confounded, bewildered. -2 Seduced, tempted, beguiled; अप्रतिष्ठो महाबाहो विमूढो ब्रह्मणः पथि Bg. 6. 38. -3 Stupid. -4 Wise, learned. -ढः A kind of divine being. -Comp. -आत्मन्, -संज्ञ *a.* perplexed, senseless; इन्द्रियाथीन् विमूढात्मा मिथ्याचारः स उच्यते Bg. 3.6, 27.

विमूर्च्छित *a.* 1 Full of, engrossed; मयूरकेकामिरुतं मदा-न्धालिविमूर्च्छितम् Bhāg. 4. 6. 12. -2 Thickened, coagulated. -तम् Swoon.